

Η συμβολή του ελεγκτικού έργου της Ε.Α.Δ στην κοινωνία

Το παράδειγμα των προνοιακών φορέων

- ▶ 9ο Webinar: Τομέας Υγείας και Πρόνοιας
- ▶ Κωνσταντίνος Γλούμης-Ατσαλάκης, Διοικητής ΟΠΕΚΑ

ΕΑΔ & ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- ▶ Η σύσταση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο για τη δημόσια διοίκηση, τόσο ως προς τη λειτουργία της, όσο και ως προς τους ελεγκτικούς μηχανισμούς του κράτους. Στόχος της είναι βελτίωση των μηχανισμών λογοδοσίας και διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση, καθώς και την περαιτέρω ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς.
- ▶ Προνοιακοί φορείς - φορείς που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας:
 - ▶ Μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων
 - ▶ Μονάδες παιδικής προστασίας (ΜοΠΠ)
 - ▶ Κλειστές δομές ΑμεΑ και χρονίως πασχόντων
 - ▶ Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων,
 - ▶ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών (ΚΔΑΠ) και ΚΔΑΠ ΑμεΑ
 - ▶ Κέντρα Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ)

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

- ▶ Οριζόντιοι και απαρχαιωμένοι κανόνες για όλες τις προνοιακές δομές.
- ▶ Σοβαρά ρυθμιστικά κενά σε σημαντικές κοινωνικές δραστηριότητες (π.χ. δεν υπήρχε πλαίσιο λειτουργίας για τις μονάδες παιδικής προστασίας).
- ▶ Μεγάλος αριθμός grandfathering clauses στις περισσότερες δομές, δημιουργώντας παράλληλες ταχύτητες στη λειτουργία και εποπτεία των φορέων.
- ▶ Δεν υπήρχαν κανόνες για τους δημόσιους προνοιακούς φορείς που καλύπτουν ένα μεγάλο τμήμα της δραστηριότητας.
- ▶ Απουσία επαρκούς και αξιόπιστου ελεγκτικού μηχανισμού.

Covid-19

- ▶ Με την έναρξη του 2020 υπήρξε ανάγκη άμεσης ανταπόκρισης στις προκλήσεις τις πανδημίας και προστασίας όλου του ευάλωτου πληθυσμού που εξυπηρετείτο στις προνοιακές δομές μας.
- ▶ Δημιουργήθηκαν γρήγορα αυστηρά πρωτόκολλα λειτουργίας για τις δομές σε συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα, τα οποία έπρεπε να τηρηθούν απαρέγκλιτα.
- ▶ Η αρμοδιότητα ελέγχου των προνοιακών φορέων είναι στις Περιφέρειες. Πολύ σύντομα όμως ο μηχανισμός αυτός αποδείχθηκε μη αξιόπιστος.
- ▶ Το κενό αυτό κάλυψε η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, με την οποία ξεκίνησε το 2020 μια έντονη και παραγωγική συνεργασία, μέσω της οποίας καταρτίστηκε ένα συγκροτημένο πλαίσιο ελέγχου των προνοιακών φορέων, ιδίως των γηροκομείων και των κλειστών δομών ΑμεΑ.

Covid-19

- ▶ συγκροτήθηκε μια ομάδα εργασίας, στην οποία συμμετείχαν στελέχη του ΥΠΕΚΥ, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και του ΕΟΔΥ, τα οποία είχαν επικαιροποιημένες καταστάσεις όλων των προνοιακών φορέων
- ▶ Καταρτίστηκε ένα πλάνο ελέγχων, το οποίο ανανεωνόταν διαρκώς, ώστε όλοι να γνωρίζουμε τον χρόνο, το εύρος και τα αποτελέσματα κάθε ελέγχου.
- ▶ Οι έλεγχοι της ΕΑΔ ήταν τόσο διοικητικοί (άδειες λειτουργίας, συμμόρφωση με κανονισμούς, εργαζόμενοι κλπ), όσο και ουσιαστικοί ως προς την τήρηση των πρωτοκόλλων προστασίας κατά του κορωνοϊού. Του ΕΟΔΥ ήταν μόνο ως προς τα πρωτόκολλα.
- ▶ Η εξέλιξη της πανδημίας και τα στοιχεία ως προς τις απώλειες σε δομές ηλικιωμένων και αμεα φανερώνει με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι το σύστημα αυτό απέδωσε. Και απέδωσε χάρη στο συντονισμό και την αμεσότητα των εμπλεκόμενων φορέων και ιδίως της ΕΑΔ.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ▶ Το Δεκέμβριο του 2021 δύο πολύ κρίσιμα περιστατικά έλαβαν χώρα:
 1. Πεθαίνει ένας ωφελούμενος σε κλειστή δημόσια δομή ΑμεΑ στη Θεσσαλονίκη. Από την ΕΔΕ που διενεργείτε προκύπτουν ενδείξεις για ενδεχόμενη κακοποίηση του ατόμου από εργαζόμενο της δομής.
 2. Έρχεται στο γραφείο της υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μια καταγγελία από εργαζόμενη για κακοποιητικές συμπεριφορές σε βάρος παιδιών εντός κλειστής δομής ανηλίκων στην Αττική.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ▶ Η απουσία σοβαρού ελεγκτικού μηχανισμού υπέσκαπτε την αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων.
- ▶ Ο έλεγχος στις προνοιακές δομές δεν μπορεί να είναι απλά ένας έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας (που κοιτάζει τους τοίχους, το εύρος των διαδρόμων ή το εμβαδό των δωματίων, χωρίς να ελέγχει την ουσία των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- ▶ Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας ανταποκρίθηκε και πάλι σε αυτή την ανάγκη. Στο πλαίσιο της συνεργασίας του Υπουργείου με την ΕΑΔ, καταλήξαμε στην αξιοποίηση για πρώτη φορά της δυνατότητας συγκρότησης μικτών κλιμακίων ελέγχου, σύμφωνα με την παρ. 18 του άρθρου 100 του ν. 4622/2019:
 - ▶ *Κατά τους ελέγχους, επανελέγχους, επιθεωρήσεις, έρευνες και ένορκες διοικητικές εξετάσεις που διενεργούνται από την Αρχή ή, ύστερα από εντολή του Διοικητή αυτής, από τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 83, μπορεί να ορίζονται, με απόφασή του Διοικητή της Αρχής, εφόσον παρίσταται ανάγκη, ως εμπειρογνώμονες λειτουργοί ή υπάλληλοι των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 83 του παρόντος «κατ' ανάλογη εφαρμογή του εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 ΚΠΔ.*

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ▶ Συγκροτήθηκαν μικτά κλιμάκια από επιθεωρητές τις ΕΑΔ, καθηγητές πανεπιστημίου - παιδίατρος, παιδοψυχιάτρος, κοινωνικούς λειτουργούς, ιατροδικαστές. Τα κλιμάκια αυτά λειτούργησαν σε αρκετές περιφέρειες της χώρας και έκανα ελέγχους σε κλειστές δομές ηλικιωμένων, παιδιών και ΑμεΑ.
- ▶ Προκειμένου να διευκολυνθούν οι έλεγχοι και να είναι αποτελεσματικοί συστάθηκε παράλληλα μια ομάδα εργασίας για τη σύνταξη πρωτοκόλλων ελέγχου προνοιακών δομών. Το έργο της Ομάδας Εργασίας ήταν η σύνταξη Πρωτοκόλλων Ελέγχου ως προς τη λειτουργία τους και για τη διαπίστωση τυχόν συνθηκών κακοποίησης ή/και βαριάς παραμέλησης των ωφελούμενων, ήτοι σε δομές φιλοξενίας ανηλίκων, ανηλίκων ΑμεΑ, ενηλίκων ΑμεΑ και ηλικιωμένων/ χρονίως πασχόντων.

ΤΕΛΟΣ

► Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας